

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В УКРАЇНІ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Інвестиційний клімат – це комплекс об'єктивних економічних, соціальних, політичних та правових умов для реалізації інвестиційного процесу на всіх рівнях управління та засадах ефективності для підвищення інвестиційної привабливості економічної системи, процесів та явищ економічного життя, які можуть відбуватися як у межах окремого регіону, промисловості та/або підприємства, так і країни в цілому [1, 2].

В контексті сьогодення, коли світовими тенденціями є глобалізація та інтеграція, інвестиційний клімат – це один з найголовніших компонентів, що визначають місце країни на світовій арені та перспективи її майбутнього розвитку.

Інвестиції є незамінним компонентом економічного зростання. Тому для держави необхідно створити привабливий інвестиційний клімат [3]. Україна є перспективним регіоном для залучення інвестицій, але існують бар'єри для створення позитивного інвестиційного клімату, такі як падіння попиту на український експорт, погіршення політичної ситуації, військові конфлікти та економічна невизначеність. Більш того, дуже мало інвестицій спрямовується на розвиток галузей, в основному вони спрямовані у вже розвинені сфери. Таким чином, Україна стикається з відсутністю припливу капіталу в сферах, які можуть бути джерелом економічного зростання [4]. Ядро цього протиріччя має бути усунене. На сьогоднішній день уряди країн світу, і Україна не виняток, наголошують на зв'язку між покращенням інвестиційного клімату та економічним зростанням. Таким чином, тема інвестиційного клімату в Україні є актуальною в сьогоднішніх реаліях, коли кожна країна бореться за економічний прогрес, зростання реальних економічних показників (ВВП на душу населення, обсяги прямих іноземних інвестицій тощо).

Уряд намагається реформувати українську економіку і здійснити структурні зміни. Державні органи працюють над створенням нового позитивного іміджу України. Тож вітаються як вітчизняні, так і іноземні інвестори. Реформи та інші зміни, втілені українським урядом, вважаються позитивною рушійною силою для того, щоб зробити регіон більш привабливим для припливу капіталу.

Якщо йдеться, про перспективи розвитку інвестиційного клімату, то вони очевидно існують.

1) Одним з підходів до оцінки інвестиційного клімату є використання рейтингів та інтегральних індексів. Одним із показників є рейтинг людського капіталу - human capital, за яким Україна посідає 24 місце серед 130 країн світу.

Таким чином, виникає просте питання: «Якщо інтелект може бути рушійною силою країни, то чому такий ресурс не стає рушійною силою для інвестицій?» Звертаючись, до інших показників, можна зробити висновки, що ті негативні чинники, які існують, упереджують від інвестування набагато більше, ніж людський капітал привартає увагу інвесторів. Адже інвестиційне рішення засновується на комплексі факторів. За рівнем корупції (індекс прозорості) Україна посідає 130/170 місце, за рівнем економічної свободи 147/186, 85/130 у глобальному рейтингу конкурентно спроможності. Відповідно, перспективою розвитку є більш прозорі процеси, зменшення рівня корупції, незаангажованість учасників економічних та політичних процесів.

2) Наступним кроком до збільшення інвестиційної привабливості є розмежування політичного та економічного аспектів. Військові конфлікти негативно впливають на інвестиційний клімат України. За оцінками, ПІІ починають зростати приблизно через три

роки після закінчення великих військових конфліктів. Інші дослідження свідчать, що практика частих військових конфліктів та громадських неспокойних настроїв створює ризик інвестування в країну. Проте, галузі промисловості України продовжують розвиватись, науково-технічні інновації впроваджуються у виробництві, особливо розвивається ІТ сектор. Аби інвестор був упевнений у надійності своїх внесків, уряд та законодавча база має давати безпрецедентні гарантії безпеки та захисту інвестицій. На сьогоднішній день існують позитивні тенденції до змін, адже вперше за останні роки у своїх звітах та планах міністерство фінансів звертає увагу на важливість ППП. За останні 2 роки було затверджено ряд правових норм, які надають гарантії іноземним інвесторам та у більшості випадків (за винятком сільсько-господарського сектору та певних інших обмежень) урівнюють у правах іноземних інвесторів з вітчизняними.

3) Важливим елементом покращення інвестиційного клімату - є заохочення до інвестування з боку держави. Наразі існують податкові знижки, проте на практиці отримати таку знижку дуже важко. Знижка діє на податок на прибуток підприємства, яке відповідає цілому ряду вимог, серед яких певна кількість працівників на підприємстві, державно-важлива галузь економіки і ряд інших, більшість з яких є неконкретними і не описуються у додатках до статей податкового кодексу. Таким чином, редагування та вдосконалення певних статей податкового кодексу, особливо тих, що стосуються податкових знижок та пільг, є перспективою розвитку інвестиційного клімату в Україні.

4) Залучення та співпраця з міжнародними фінансовими організаціями. Зокрема Міжнародний банк реконструкції та розвитку надає гарантії для інвесторів, що є важливим аспектом у підвищенні рівня безпеки майбутніх інвесторів. Програми кредитування від Міжнародного валютного фонду можуть підвищити інвестиційний клімат як через репутацію міжнародної фінансової організації так і через важливі реформи, що є зазвичай вимогами до залучення позик та стати свого роду каталізатором іншого кредитування [5].

5) Поліпшенню інвестиційного клімату може сприяти база міжнародного досвіду. Таким чином, проведення бізнес-форумів з обміну досвідом з іноземними представниками, участь у міжнародних конференціях та форумах (Даоський форум) може сприяти ефективному інвестиційному плануванню з урахуванням особливостей секторів економіки та регіональних особливостей; розробці цільових кампаній для сприяння інвестиціям.

Україна повинна мати можливість продавати найбільш конкурентоспроможні аспекти своєї економіки - з найбільш динамічних секторів, зі зростаючих регіонів; створити єдині загальнодержавні критерії для оцінки інвестиційного клімату задля кращого розуміння, що саме і як варто змінювати.

Список використаних джерел:

1. Warrick Smith, Mary Hallward-Driemeier Understanding the Investment Climate // Finance & Development // — March 2005.
2. World Bank Prospects for Foreign Direct Investment and the Strategies of Transnational Corporations, – 2005-2008.
3. R. Harrod On the theory of economic dynamics / New conclusions of economic theory and their application to economic policy / – 1959.
4. State Statistics Service of Ukraine – [Електронний ресурс] — 2018, – Режим доступу до ресурсу: https://ukrstat.org/en/operativ/menu/menu_e/ioz.htm
5. Lending by the IMF [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.imf.org/external/about/lending.htm>.
6. Abakumova, J., Primierova, O. (2018). Economic Growth, Globalisation and Income Inequality: The Case of Ukraine. Economics, 10, 11th.
7. Лук'яненко, І., Віт, Д. (2017). Системний аналіз формування державної політики в умовах макроекономічної дестабілізації.